

SEENELISE SALMID

LEELO TUNGAL

1. Kivipuravik
2. Šampinjon ja valge kärbseseen
3. Kukeseen
4. Murumuna
5. Punane kärbseseen
6. Tindik
7. Pilvik
8. Suur sirmik
9. Kännumamplid
10. Põdramokk
11. Riisikad

Kivipuravik

Priske kivipuravik
seisab kindlal jalal –
kuningate asemik
oma elualal.

Enda suurest priskusest
rõõmu tunneb tema.
Tamme alla istudes
asub mõnulema,
iga seeneniidiga
mullast niiskust võttes.
Vahel aga viibib ta
mõnda aega mõttes.

Mõte tulevikku viib
puravikutaadi:
tahaks jõuda kunagi
heasse marinaadi!

Šampinjon ja valge kärbseseen

Juss hüüdis: „Kellel lampi on?
Kuis muidu metsas vahet teen,
kas seisab ees mul šampinjon
või hoopis valge kärbseseen!“

Tark teadlane on kohal – kraps!
„Pead loodust tundma õppima!
Ei maksa huupi, kulla laps,
küll tulla seeni noppima!“

Sa õpi tundma seeni, Juss!
Saad hukka, kui ei jaga nupp,
et kärbseseenel, geenius,
on valge värv ja jalal tupp!
Eoslehti näitab šampinjon
meil heleroosas tuunikas,
mis vananedes äkki on
kas mustjas või siis pruunikas.

Ei lõhna hästi kärbseseen,
on šampinjoni lõhn – aniis!
Kui selgeks saab sul teadus peen –
eks seenele võid minna siis!“

Kukeseen

Riburada, riburada –
metsa all on tibu rada!
Kümmekond võib olla neid
tibupoegi kollaseid!
Kes need tibud kandis siia?
Kas nad tuleks koju viia?

Oi, on hoopis seened reas,
lehtri moodi mütsid peas,
kullakarva, imelised,
kukeseente nimelised!

Vahel kukeseenest sell
kutsub ennast: kantarell.
Nendest seentest tuleb laste
meelest kõige parem kaste!

Murumuna

Seisab samblas murumuna –
noorelt on ta maru muna,
maitsev muna, kena muna –
valgengi kui kanamuna!

Murumunal – metsa-annil –
oma koht on meie pannil.
Siiski söögiseente seas
on ta ainult noores eas.

Kui jääb vanaks murumuna,
siis ta pole turu-muna,
üldse mitte kena muna,
ammugi siis kanamuna !

Muudab oma kuju muna
tossab metsas tujutuna,
nina krimpsus, nägu mossis...
Nimeks tal on ämmatoss siis!

Punane kärbseseen

Punane kärbseseen
uhkeldab mütsiga –
punase mütsiga,
valge pitspüksiga.

Mütsil on ilusad valevad täpid...
Kuid pole hea,
kui sa kärbseseent näpid:
ilus on küll,
aga meie jaoks mürgine –
las ta seal edvistab,
mis me tast torgime!

Pikali kärbseseent
lüüa on narr ju –
putukas leiab seal
vihma eest varju!

Tindik

Tindikut ei peeta peeneks
ega maitsvaks söögiseeneks.
Seenetundja-mükoloog
teab: see seen on maiusroog!
Tindikut võib süüa noorelt –
praetult, aga mitte toorelt.
Kui neid hulgem koju tõid –
marineeridagi võid.

Varem kirjutati teoseid,
tindikis tehes tema eoseid.
Kuid kui onu vindine
täidab kõhtu seenepraega,
on ta nägu tindine
kohe päris pikka aega.
Sellest järelduse teen:
tindik – see on kaval seen!

Pilvik

Mõnel sügispäeval sajab,
muist on pilvitud...

Tunnevad end igal ajal
hästi pilvikud:

iseenda vihmavarju
mängida võib seen:
värvilise sirmi varju
pugeda on peen.

Õhuke ja hapravõitu
kahjuks sirm on tal
ega talu hästi sõitu
korvis teiste all.

Siiski meie kööki vapralt
pilvik saabub pea.
Varsti pannil seenest haprast
soust saab imehea!

Suur sirmik

On suur sirmik uhke seen –
paistab üle metsaääre,
seistes nagu mannekeen
sihvakal ja sirgel säärel.

Kaunilt katab tema pead
kübar suur ja laiaäärne.
Sirmikul on maitse hea –
igas mõttes imeväärne.

Silmarõõmuks olla võis
sirmik siilil ja metskitsel.
Nüüd ta supleb sulavõis –
sirmikust saab hurmav šnitsel!

Kännumamplid

Rõõmsalt metsas rännumees
peatub seenekännu ees.

Kännul istub kena kamp, kel
mütsid peas, kuid puudub mantel.
Mütsidel on laiad ääred,
mütsi all on vintsked sääred...

Rännumehel täna veab:
mampleid tema tunneb-teab!

Mampel pikakoivaline
söögiseen on oivaline.
Toiduks kõlbab ainult kübar –
kena pruunikirju mügar.

Rännumees nüüd korjab neid –
mampelikamp on uhke leid!

Põdramokk

Põdramokka

mõnel pool ei sööda –

mõnele

ta pole mokkamööda.

Mine võta kinni,

miks ta loodi

suure pruuni põdra moka moodi!

Kas ehk männikus

koos põtradega

vahel juttu vestmas nähti teda?

Tegelikult

tasub teda keeta –

maitsvaks supiks

või ka kastmeks teed ta.

Ja kui mängid usinasti kokka,

põdramokasoust ei lähe mokka!

Vintskeks läheb seen,

kui ta on vana –

las ta vananeb siis väarikana!

Riisikad

Seenelised ämbriviisi said
täna metsas käies riisikaid.
Muide, riisikaid on mitut moodi –
väliselt nad erinevaks loodi.

Nii oranžikaid võib olla neid
kui ka pruunikaid ja kollaseid.
Kollane peab ennast ekstra peeneks –
mõnel pool end kutsub ta võiseeneks.

Männiriisikaid näed metsas reas –
neil on mõrud pruunid mütsid peas.
Pärast kupatamist korralikku
kibe maitse kaob neist ajapikku.

Kuid oranže kuuseriisikaid
pannile võid panna kohemaid!
Algul on nad väikesed kui nõöbid –
nendest saavad imemaitsvad söögid!

Riisikaist on üht veel öelda vaja: nad
lõigates kõik piima välja ajavad.
Kui ei usu – ise metsa mine!
Seenemaailm – see on imeline!